

LLEÓ XIV
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres 7 de gener de 2026

Catequesi. El Concili Vaticà II a través dels seus documents. Catequesi introductòria

Benvolguts germans i germanes, bon dia i benvinguts!

Després de l'Any jubilar, durant el qual hem reflexionat sobre els misteris de la vida de Jesús, comencem un nou cicle de catequesi que es dedicarà al Concili Vaticà II i a la relectura dels seus Documents. Es tracta d'una ocasió valuosa per a redescobrir la bellesa i la importància d'aquest esdeveniment eclesial. Sant Joan Pau II, al final del Jubileu de 2000, va afirmar: «Sento més que mai el deure de senyalar el Concili com la gran gràcia de la qual s'ha beneficiat l'Església en el segle XX» (Cart. ap. *Novo millennio ineunte*, 57).

Juntament amb l'aniversari del Concili de Nicea, l'any 2025 vam rememorar els seixanta anys del Concili Vaticà II. Encara que el temps que ens separa d'aquest esdeveniment no és gaire, també és cert que la generació de bisbes, teòlegs i creients del Vaticà II avui ja no hi són. Per tant, mentre sentim la crida a no apagar la profecia i continuar cercant camins i formes per a implementar les intuïcions, serà important conèixer-lo novament de prop, i fer-ho no pel fet d'haver-ne sentit a parlar o per interpretacions que s'han fet, sinó rellegint els seus Documents i reflexionant sobre el seu contingut. De fet, es tracta del Magisteri que constitueix encara avui l'estrella polar del camí de l'Església. Com ensenyava Benet XVI, «els documents conciliaris no han perdut actualitat amb el pas dels anys; al contrari, els seus ensenyaments es revelen particularment pertinents davant les noves instàncies de l'Església i de l'actual societat globalitzada» (Primer missatge després de la missa amb els cardenals electors, 20 d'abril de 2005).

Quan el papa sant Joan XXIII va obrir l'assemblea conciliar, l'11 d'octubre de 1962, en va parlar com de l'aurora d'un dia de llum per a tota l'Església. El treball dels nombrosos Pares convocats, procedents de les Esglésies de tots els continents, va aplanar el camí per a una nova època eclesial. Després d'una rica reflexió bíblica, teològica i litúrgica que havia travessat el segle XX, el Concili Vaticà II ha redescobert el rostre de Déu com a Pare que, en Crist, ens crida a ser els seus fills; ha mirat l'Església a la llum del Crist, llum de les gents, com a misteri de comunió i sagrament d'unitat entre Déu i el seu poble; ha iniciat una important reforma litúrgica posant en el centre el misteri de la salvació i la participació activa i conscient de tot el poble de Déu. Al mateix temps, ens ha ajudat a obrir-nos al món i a acollir els canvis i els desafiaments de l'època moderna en el diàleg i en la corresponsabilitat, com una Església que vol obrir els braços envers la humanitat, fer-se ressò de les esperances i de les angoixes dels pobles i col·laborar en la construcció d'una societat més justa i fraternal.

Gràcies al Concili Vaticà II, «l'Església es fa paraula; l'Església es fa missatge; l'Església es fa col·loqui» (St. Pau VI, Cart. enc. *Ecclesiam suam*, 34), comproment-se a buscar la veritat a través del camí de l'ecumenisme, del diàleg interreligiós i del diàleg amb les persones de bona voluntat.

Aquest esperit, aquesta actitud interior, ha de caracteritzar la nostra vida espiritual i l'acció pastoral de l'Església, perquè encara hem de realitzar més plenament la reforma eclesial en clau ministerial i, davant els desafiaments actuals, som cridats a continuar sent intèrprets atents dels signes dels temps, alegres anunciadors de l'Evangeli, testimonis valents de justícia i de pau. Mons. Albino Luciani, futur papa Joan Pau I, com a bisbe de Vittorio Veneto, al principi del Concili va escriure profèticament: «Hi ha, com sempre, la necessitat de realitzar no tant organismes o mètodes o estructures, sinó santedat més profunda i extensa. [...] Pot ser que els fruits excel·lents i abundants d'un Concili es vegin després de segles i madurin superant laboriosament contrastos i situacions adverses.»¹ Redescobrir el Concili, per tant, com ha afirmat el papa Francesc, ens ajuda a «tornar a donar la primacia a Déu, a allò que és essencial, a una Església que estigui boja d'amor pel seu Senyor i per tots els homes que Ell estima» (Homilia en el 60è aniversari de l'inici del Concili Vaticà II, 11 d'octubre de 2022).

Germans i germanes, el que va dir sant Pau VI als Pares conciliars al final dels treballs, és també per a nosaltres, avui, un criteri d'orientació; ell va afirmar que havia arribat l'hora de la sortida, de deixar l'assemblea conciliar per anar a l'encontre de la humanitat i portar-li la bona notícia de l'Evangeli, amb la consciència d'haver viscut un temps de gràcia en el qual es condensava passat, present i futur: «El passat, perquè hi ha aquí reunida l'Església de Crist, amb la seva tradició, la seva història, els seus concilis, els seus doctors, els seus sants. El present, perquè ens separem per anar al món d'avui, amb les seves misèries, els seus dolors, els seus pecats, però també amb els seus èxits prodigiosos, els seus valors, les seves virtuts... L'esdevenidor és allí, en la crida imperiosa dels pobles per a una major justícia, en la seva voluntat de pau, en la seva set, conscient o inconscient, d'una vida elevada: la que precisament l'Església de Crist pot i vol donar-los» (St. Pau VI, Missatge als Pares conciliars, 8 de desembre de 1965).

També és així per a nosaltres. Acostant-nos als Documents del Concili Vaticà II i redescobrint la profecia i l'actualitat, acollim la rica tradició de la vida de l'Església i, al mateix temps, ens interroguem sobre el present i renovem l'alegria de córrer a l'encontre del món per a portar l'Evangeli del regne de Déu, regne d'amor, de justícia i de pau.

¹ A. Luciani – Joan Pau I, «Notes sobre el Concili», a *Opera omnia*, vol. II, Vittorio Veneto 1959-1962. Discursos, escrits, articles, Pàdua 1988, 451-453.